

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokoјence

Naša zadrुžna poslanica

Zastopniki zadrug drž. uslužben-
cev kot predstavitelji nad stotisoč za-
drugarjev — državnih in samoupravnih
uslužbencev, upokoјencev in delav-
cev v drž. pridobitnih podjetjih, so na
zborovanju Zveze nabavljalnih zadrug
drž. uslužbencev dne 29. maja 1938. v
Novem Sadu soglasno sprejeli tole

resolucijo:

I.

Občni zbor Zveze nabavljalnih
zadrug drž. uslužbencev soglasno ugo-
tavlja, da se gmotni položaj drž. usluž-
bencev, upokoјencev in delavcev zara-
di podraževanja vseh življenjskih po-
trebščin dan za dnem poslabšuje. Od-
ločujoči činitelji morajo računati s tem
stanjem, podvzeti uspešne korake v
pomoč in najti sredstva, da se gmotni
položaj osebja popravi.

II.

Občni zbor Zveze nab. zadrug drž.
uslužbencev kot vrhovni forum zadrुž-
nega gibanja državnih uslužbencev v
naši državi, po vsestranski obravnavi o
stanovanjskih razmerah pri nas, zlasti
v velikih mestih

ugotavlja:

1. da so stanovanjske razmere drž.
uslužbencev in upokoјencev, zlasti pa
delavcev v državnih pridobitnih pod-
jetjih v večjih mestih nevzdržne iz
družbenih, gospodarskih in npravstvenih
ter higienskih razlogov;

2. da se redno pojavlja, da morajo
te osebe od svojih skromnih prejem-
kov oddati do 50 % samo za najemni-
no, če hočejo svoji družini preskrbeti
kakršno koli streho nad glavo;

3. da so javna in samoupravna te-
lesa doslej premalo storila za izbolj-
šanje nastanitvenih pogoјev;

4. da uredba o uporabi denarja za
zidanje stanovanj drž. uslužbencev
(Služb. Nov. št. 263/26) od uveljav-
ljenja do danes ni koristila popolnoma
nič tistim uslužbencem, ki stanujejo
izven Beograda, Zagreba in Ljubljane;

5. da § 30. zakona o drž. promet-
nem osebju iz leta 1931. določa izdaje
uredbe o najemninah v poslopih drž.
prometnih ustanov in o uporabi tega
denarja za zidanje novih stanovanj za
drž. prom. osebje, da se pa ta uredba,
čeprav je bila izdana, do danes še ni
izvajala;

6. da je današnja obrestna mera
za posojila za zidanje stanovanj pre-
tirano visoka;

7. da zasebna podjetnost, zlasti pa
združene sile gmotno slabotnih intere-
sentov zaradi pomanjkanja zakonske-
ga temelja ne morejo s pomočjo stavb-
nih zadrug na temelju samopomoči po-
voljno vplivati na rešitev tega sploš-
nega družbeno-gospodarskega vpraša-
nja.

Na podlagi teh dejstev občni zbor
ponovno

apelira:

1. na g. ministra za socialno politi-
ko in ljudsko zdravje, naj sklad za zi-
danje stanovanj drž. uslužbencev izro-
či Zvezi nab. zadrug drž. uslužbencev,
ki bo iz tega sklada mogla dovoljevati
posojila stanovanjskim zadrugam drž.
uslužbencev;

2. na g. prometnega ministra, naj
uredbo o najemninah v poslopih drž.
prom. ustanov kar najprej dejansko
izvede in prične z dovoljevanjem poso-
jil za zidanje stanovanj;

3. na gg. gradbenega ministra, pra-
vosodnega ministra in na ministra za
socialno politiko in ljudsko zdravje,
da kar najprej ustvarijo zakonsko mož-
nost pridobivanja zemljiškoknjižne
lastnine posameznih nadstropij ali sta-
novanj v večjih stanovanjskih poslo-
pih;

4. na kraljevsko vlado, naj najde
način in možnost, da se obrestna mera
za posojila za zidanje stanovanj zniža;

5. na g. finančnega ministra, naj
Zvezi da na razpolago sredstva iz urad-
niškega, delavskega in podpornega
sklada, da Zveza ta sredstva uporabi
za zidanje stanovanj in za posojila
svojim zadrugam.

S temi ukrepi se bodo izpolnili vsi
potrebni pogoјi za uspešen razvoj
zadrुžne stanovanjske akcije sploh,
zlasti pa zadrुžne stanovanjske akcije
drž. uslužbencev, kar bo zelo ugodno
vplivalo na gmotni položaj drž. usluž-
bencev in na izboljšanje stanovanjske
kulture v naši državi.

III.

Oziraje se na dejstvo, da konsum-
na moč javnih uslužbencev, upokoјen-
cev in delavcev pada in da narašča po-
treba po cenejših zadrुžnih kreditih
in cenejših stanovanjih, je občni zbor
soglasno odločil, da priporoči vsem za-
drugam, naj se pri poslovanju drž.
tehle smernic:

1. Največjo pozornost naj posve-
čajo zbiranju lastnih sredstev v vseh
oblikah (deleži, skladi, stalno in otro-
ško varčevanje, jamstvene vloge itd.),
ker je to najboljše, najbolj zdrava in
najbolj gotova pot, da se ustvarijo
zdrave, samostojne in za življenje spo-
sobne zadruge.

Zlasti se priporoča kreditnim za-
drugam, naj — ne samo iz gmotnih,
temveč še bolj iz npravnih in vzgoјnih
razlogov — začno kar najživahneje
zbirati vloge stalnega varčevanja, ki je
najzanesljivejši in najtrajnejši vir za
zbiranje zadrुžne glavnice, in ki naj
se dosledno uvede obvezno za vse za-
drugarje in to za ves čas, dokler so v
zadrugi včlanjeni. Dalje se tem zadrugam
priporoča, naj se ob dovoljevanju
posojil zadrugarjem strogo drže navo-
dil, ki jih izdaja Zveza na podlagi iz-
kušenj in prakse, katero si je pridobi-
lo zadrुžno gibanje, ne le pri nas,
marveč tudi po vsem svetu. Odbori
teh zadrug so dolžni, da strogo pazijo,
da se ohrani likvidnost v poslovanju,
ker je le-ta največje poroštvo za var-
nost zadruge same kakor tudi za pri-
dobitev zaupanja.

Vsem zadrugam občni zbor naj-
topleje priporoča, naj živahno delajo,
da se bo razvilo zadrुžno zavarovanje,
ker je to v korist zadrugarjev samih,
njihovih družinskih članov, pa tudi ce-
lotnega našega gibanja.

2. Nabavljalnim zadrugam se pri-
poroča, naj prično zbirati jamstvene
vloge in naj navadijo zadrugarje, da
kar največji del svojih nakupov pla-
čajo v gotovini, tako da bodo mogle
kar najprej uvesti sistem oddajanja
blago samo za gotovino.

Za izvedbo te važne naloge, kakor
tudi za olajšanje in pospešitev izterja-
nja dolgov od zadrugarjev-dolžnikov,
je neobhodno potrebno najtesnejše so-
delovanje kreditnih in nabavljalnih za-
drug. Zato se priporoča kreditnim za-
drugam, naj ob dovoljevanju posojil
upoštevajo prvenstveno prošnje tistih
zadrugarjev, ki so zvesti in redni kon-
sumenti nabavljalne zadruge, in tistih,
ki s posojilom žele poplačevati svoje
dolgove nabavljalni zadrugi.

3. Vsaka nabavljalna zadruga naj
z vsó pravico računa na zvestobo svo-
jih zadrugarjev ob vsaki priliki, ker je
zvestoba zadrugarjev - konzumentov
najbolj zdrava podlaga za izvedbo
močne konsumne zadrुžne organiza-
cije. Isto velja tudi za nabavljalne za-
druge v razmerju nasproti Zvezi. Na-
bavljalna zadruga, pa naj bo še tako
močna in silna, ne more sama zase
uspešno in do konca rešiti vprašanja
oskrbovanja svojih zadrugarjev, ker
ne more misliti na lastno proizvodnjo
v večjem obsegu. Zato se za te zadrug-
e sama po sebi pojavlja dolžnost, da
z vsem zaupanjem pristopijo k skup-
nemu nabavljanju preko Zveze, zlasti

pa, da ostanejo zveste obstoječim in
bodočim zadrुžnim podjetjem. Samo
po ti poti se more uspešno in popolno-
ma rešiti vprašanje oskrbe konsumen-
tov.

4. Vsem zadrugam se priporoča,
naj stalno pazijo na režijske stroške in
jih obdrže na najnižji stopnji, ker bo-
do samo tako mogle najuspešneje iz-
vrševati svoje naloge.

5. Ker pravilno ceni silni pomen
zadrुžne revizije, nalaga občni zbor
odboru Zveze, naj doseže, da bo vsaka
naša zadruga v vsakem poslovnem letu
pregledana. Da se Zvezi olajša izvrši-
tev te naloge, se priporoča članom
nadzornih odborov v zadrugah, naj
najvestneje, redno in stalno pregledu-
jejo in nadzirajo delovanje zadruge v
vseh njenih panogah.

6. Občni zbor misli, da je vpraša-
nje strokovnega in zadrुžno-miselne-
ga izobraževanja osebja, zaposlenega
v naši zadrुžni organizaciji, zelo važno
in pomembno in da od pravilne rešitve
istega v veliki meri zavisí uspešnost
našega gibanja. Zato naroča odboru
Zveze, naj to vprašanje preuči in naj
zadrुžno izobraževanje osebja uredi
na kar najbolj zanesljivi in trajni pod-
lagi.

7. Zvezi in vsem zadrugam se pri-
poroča, naj razvijajo najživahnejšo
propagando za pridobivanje novih čla-
nov in naj posebno pozornost posveče

zadrुžnemu izobraževanju. V ta na-
men naj izkoristijo vsa možna sred-
stva, zlasti sestanke, posvetovanja,
predavanja, izlete, manifestacije itd., in
naj pri tem ne izpušče iz oči ogromne-
ga pomena zadrुžnega tiska in zadrुž-
nega slovstva, ki naj ga širijo med za-
družniki. Zadrugam se priporoča, naj
se ne straše gmotnih žrtev, kadar gre
za zadrुžno propagando, ker je sploš-
no znano, da vsaki dinar, ki se izda za
zadrुžno propagando, prinaša veliko
korist zadrुžnemu gibanju. Treba je,
da pri tem težkem poslu najiskreneje
in popolnoma sodelujejo vsi zadrug-
garji, vse zadruge in Zveza, da bo mo-
goče to nalogo kar najprej in najpo-
polneje izvesti.

Brez sistematske zadrुžne propa-
gande ne moremo doseči postavljenega
cilja: da v naših zadrुžnih vrstah
zberemo vse javne uslužbence, upoko-
јence in delavce — brez sistematskega
zadrुžnega izobraževanja vseh zadrug-
garjev pa ne moremo izpolniti iste so-
cialne naloge, ki smo si jo z našim gi-
banjem postavili.

8. Občni zbor Zveze misli, da se
morajo javni in zasebni uslužbenci in
delavci zavedati, da je nastopil nov
čas, v katerem je mogoče začelene
uspehe doseči samo s skupnim delom,
za skupno delo je pa najpripravejša
zadrुžna organizacija.

Postanek in razvoj drž. uradništva na Angleškem

(Nadaljevanje.)

Le majhen del vseh teh zahtev je
bil takoj izvršen. Šele po napoleonskih
vojnah so se začela resna dela za reor-
ganizacijo angleške javne uprave, in si-
cer po smernicah, katere je vseboval
Burke-Pittov reformni načrt.

Skrčilo se je število osrednjih in
pokrajinskih oblastev na nujno potrebo-
no količino, ves proračun je poslej eno-
tostno sestavljal fin. minster, uvedena je
bila točna računsko kontrola, kar pa
nas najbolj zanima, je to, da so v ti
dobi prvič uredili vse plačilne in po-
koјninske razmere javnega uradništva.
Dasi je zato postavljena komisija iz-
rečno predlagala, naj se uvedejo stal-
ne določene plače za uradništva, je
ostal sistem pristojbin do leta 1848. v
veljavi. Glede pokojnin je že Burke
leta 1780. zahteval pred spodnjo zbor-
nico, »naj bodo popolnoma neodvisne
od sleherne samovolje in naj se brez
kakršnih koli vplivov podeljujejo«. Še
leta 1820. so bila bremena pokojnin-
skega izplačevanja prevajena na urad-
ništvo samo, in sicer na ta način, da se
jim je od prejemkov odtrgoval dolo-
čen odstotek, ki se je stekal v posebne
pokojninske sklade. Od leta 1849. da-
lje so se odvajali vsi odtegljaji v sploš-
no državno blagajno in ne več v po-
koјninske sklade. Že leta 1857. pa so
bili ti odtegljaji za pokojnine sploh
odpravljeni in od takrat nosi država
sama vse breme izdatkov za pokoj-
nine državnih uslužbencev.

Ker je bilo določevanje in nadzor-
stvo nad uradniškimi plačami po Bur-
ke-Pittovi upravni reformi prepuščeno
parlamentu, si je le-ta prilastil vedno
večjo pravico vplivanja in vmešavanja
v zadeve javnega uradništva. Zato so
še v drugi polovici 19. veka dokončno
odpravili pokroviteljstvo parlamenta
nad podeljevanjem uradniških mest, in
je šele v ti dobi prišlo do stalnega,
strokovno izprašanega uradništva.

Povod temu so bili naravnost po-
razni izsledki komisije, katero je po-
stavil parlament, naj preišče uradniško
vprašanje. Ta preiskovalna komisija je
ugotovila, da večina angleških državnih
uslužbencev nima druge pravice do ob-

stanka, kot pripadnost k različnim po-
litičnim strankam in osebne zveze s
poslanci in ministri. Najvišja službena
mesta so zasedali nele-docela nekvalifi-
cirani in nesposobni ljudje, temveč
celo taki, ki v npravstvenem pogledu ni-
so bili ravno na dobrem glasu. Zato so
seveda drugi sposobni uradniki bili za-
postavljeni. Enaka nesposobnost je v
splošnem prevladovala tudi med urad-
ništvom nižjih in najnižjih kategorij.
Sinovi, katerih starši niso mogli zaradi
duševnih ali telesnih napak spraviti
nikamor drugam, so našli zaposlitev
v državni upravni službi. Mnogi starši
so smatrali za dobro naložitev kapita-
la, če so spravili svoje sinove v dr-
žavno službo.

Zato je tako zvana Northcote-ko-
misija priporočila ustanovitev samo-
stojnega izpraševalnega oblastva za
kandidate, ki žele priti v državno služ-
bo; dalje vpeljavo svobodnih in vsako-
mur dostopnih natečajev in skušenj za
sprejem v državno službo, postopno
določitev prejemkov po stalnih lestvi-
cah, kot pogoj za napredovanje edino-
le dokazano sposobnost in posebne za-
sluge itd.

Odpor proti tem reformnim strem-
ljenjem je bil zelo ogorčen. Vendar so
posamezne zahteve, ki jih je postavila
ta komisija, prodrle. Tako je bilo leta
1855. določeno, da se uvede pravica do
udeležbe pri omejenih uradniških nate-
čajih zaenkrat sicer samo za dva ali
tri kandidate, katere pa mora dotični
uradni predstojnik določiti, da se sme-
jo udeležiti natečaja za izpraznjeno
uradniško mesto. Kdor od teh treh je
izpit opravil najbolje, je bil sprejet v
državno službo na prazno mesto. Šele
leta 1870. je bila uvedena svobodna
udeležba pri teh izpitih za državno
službo. Vendar pa na primer za urad-
ništvo angleškega zunanjega ministr-
stva še danes velja načelo omejene pri-
pustitve k natečajem za prazna mesta.
— Hkrati s tem se je uvedla zahteva,
da je za višje položaje potrebna viso-
košolska izobrazba. Nižje kategorije
državnega uradništva so bile razdelje-
ne v dve skupini. Število plačilnih sto-
penj se je zvišalo, z zakonskimi pred-

znižati za profesorje službeno dobo na 30 let. Prosvetnemu ministru je organizacija ob njegovem obisku v Ljubljani izročila spomenico z 31 točkami. Od teh zahtev je bilo doslej 11 ugodeno. V počitnicah priredi ljubljanska sekcija izlet na Črnošovaško.

Iz tajniškega poročila sledi, da se je organizacija lani v mnogih podrobnostih trudila doseči kar največ mogoče. Živahen je bil odsek, ki je vodil borbo zoper monopolizacijo šolskih knjig. Pravega uspeha doslej žal ni bilo. Tudi glede spremembe učnih načrtov se je organizacija živahno udeleževala, a končne odločitve doslej še ni.

Pri volitvah je bil za podpredsednika vnovič izvoljen g. dr. Adolf Pe-

čovnik iz Maribora. Po živahni obravnavi o raznih stanovskih zadevah so zborovalci sprejeli resolucijo. Ta zahteva, naj se kar najprej izda novela k zakonu o srednjih šolah. Z njo naj se uvede tudi avtomatsko napredovanje profesorjev, ki naj po 25 službenih letih obvezno dosežejo III/2. položajno skupino. Profesorjem, ki so bili leta 1932. in 1933. odpušteni ali upokojeni brez disciplinskega postopka, naj se izgubljeni leta priznajo za napredovanje in pokojnino. Določba o suplentih volonterjih naj se odpravi. Vprašanje učnih knjig naj se uredi tako, da ne bo zaradi tega trpela slovenska knjižna produkcija. Učne knjige za slovenske gimnazije naj bodo slovenske in to po sestavi, duhu in izdelavi.

kak posel, ki je zavezan plačevanju pridobnine. Samo takim ženam oz. otrokom ne gre torej pravica do znižane vožnje po železnicah. To velja tudi za žene in otroke upokojeencev.

Vozne ugodnosti dnevničarjev. Generalna direkcija drž. železnice je izdala pojasnilo, da morajo imeti dnevničarji in ostali pomožni uslužbenci, ki reflektirajo na vozne ugodnosti na železnicah, potrebne legitimacije (po 2 din) in sicer do 1. julija t. l. Take legitimacije se jim bodo izdajale vsako leto z veljavnostjo od 1. julija do 30. junija prihodnjega leta. Z nastopom novega koledarskega leta takih legitimacij torej ne bo treba na novo potrdjevati za dotično koledarsko leto. Opozarjamo pa, da za izgubljeno tako legitimacijo, dokler še velja, ni mogoče dobiti duplikata oz. nove legitimacije pred 30. junijem prihodnjega leta.

Težave poštne službe. Na občnem zboru celjskega pododboru Združenja uradnikov p. t. t. stroke so pri slučajnostih zborovalci navajali razne značilne primere, kako težavna in naporna ter zraven škodljiva je služba poštinih uradnikov. Pri neki večji pošti vse osebe že od leta 1930. ni imelo niti dneva dopusta. Upravnik neke večje pošte je nazorno popisal težave poštne prometne službe. Sam je v uradu dan na dan, od pol osme zjutraj do pol osme ure zvečer, včasih pa še dalj, celo do polnoči. Med dodeljenim osebjem sta dva boleha uradnika, ki navzlic dobri volji ne moreta opravljati službe preko predpisanih ur tako, kakor bi jo sicer zdravi tovariši. Podobnih primerov so navedli več, vsi pa dokazujejo, da je stalež poštne uslužbenstva zlasti v Sloveniji že tako nizek, da gre izvrševanje službe le v škodo zdravja prezaposlenega uslužbenstva.

Železničarji in prevažanje alkoholnih pijač. Generalna direkcija drž. železnice je izdala strogo odredbo, da je vsemu železniškemu osebjem kakor tudi svojem železniških uslužbencev prepovedano v vlaki prevažati alkoholne pijače brez plačila vožnine in v trgovske svrhe. Prav tako se take pošiljke ne smejo shranjevati v železniških službenih prostorih in pisarnah in od tam oddajati zasebnikom. Prekršitve se bodo strogo kaznovali.

Podporni sklad pomožnega osebja. S 1. majem 1934. so se po odločitvi fin. ministrstva znižale nagrade dnevničarjem, ki so živeli s starši v skupnem gospodinjstvu. Ko je bilo z odločbo fin. ministrstva s 1. junijem 1934. to znižanje spet odpravljeno, so nekateri nakazovalci dnevničarjem, ki so bili postavljeni v dobi od 1. maja 1934. do 31. maja 1935. (torej v tisti dobi, ko je bilo v veljavi znižanje nagrad), odtegnili za podporni fond enomesečno razliko med neokrnjeno nagrado, ki jim je pripadala od 1. junija 1935. dalje in med dotedanjo znižano nagrado, po kateri so ob sprejemu v službo vplačali enomesečni znesek v ta sklad. — V ti stvari je fin. ministrstvo izdalo pojasnilo od 3. dec. 1936., št. 26.202/I. To pojasnilo se glasi: »Razlika med kosmato nagrado po 1. maju 1935. in tisto, ki se je izplačevala v znižanem znesku od 1. maja 1934. do 1. maja 1935. zaradi izvrševanja odločbe ministrskega sveta št. 14.313/I-1934. se ne more odtegniti za podporni sklad, ker to ne gre za vprašanje razlike, ki je posameznim dnevničarjem pripadla z aktom o postavitvi ali zvišanju nagrade, temveč gre to za vrnitev stare nagrade, radi česar je odpadel zakonski razlog, zaradi katerega se je izplačevala znižana nagrada.«

Naša kreditna zadruga v Mariboru

Dne 14. maja je imela Kreditna zadruga drž. nameščencev v Mariboru svoj IX. redni občni zbor. Vodil ga je dolgoletni zaslužni predsednik g. dr. Jančič. V svojem poročilu je ugotovil zelo ugodno finančno stanje zadruge, ki je mogla v teku minulega poslovnega leta ugoditi vsaki prošnji za posojilo, če je le bilo podano v pravih predpisanih poročilih. Poleg tega pa je imela zadruga vedno toliko gotovine, da je mogel vsak vlagatelj takoj dvigniti svojo vlogo. Razveseljivo pri tem je dejstvo, da je poslovala skoro samo z lastnim denarjem, ker je znašal dolg Zvezi nabavljen zadrug drž. uslužbencev le din 236.829.—. Zato je povsem razumljivo, da je zaupanje v to našo solidno ustanovo znatno naraslo, kar vidimo tudi v tem, da so se vloge zvišale od 2.677.035 din ob koncu l. 1936. na 5.192.934 din ob koncu l. 1937., torej v enem letu za 88 %. Od nevezanih vlog je plačevala zadruga 4 % obresti, od vezanih na 3 mesečno odpoved 5 %. Pretežna večina vlog je vezana. Tudi posojila so naravno narasla in sicer od 3.430.357 din na 4.549.678 din, torej za 33 %.

Zanimivo pri tem je, da prevladujejo manjša posojila, s katerimi si pomagajo drž. nameščenci iz trenutne za-

drege. Do 2000 din je bilo 668 posojil, od 2000 do 4000 din 291, od 4000 do 6000 din 159, od 6000 do 8000 din 62, od 8000 do 10.000 din 40, od 10.000 do 30.000 din 85 in eno posojilo v znesku 50.000 din. Večja posojila so hipoteke na prvem mestu do polovične cenilne vrednosti nepremičnine. Plačevanje obrokov se je vršilo redno in sicer tako, da je bil dolg vrnjen v največ 30 mesečnih obrokih. V izjemnih redkih primerih je morala zadruga sodno izterjati zaostale obroke in to na zahtevo porokov, ki so izjavili, da morajo sicer poročstvo odpovedati.

Stalno varčevanje pa se ne razvija v oni smeri, kakor bi bilo želeli. V tem pogledu je gotovo na prvem mestu kreditna zadruga drž. železničarjev v Sarajevu. Tudi v Mariboru je nekaj častnih izjem, izmed katerih naj omenimo nameščence moške kaznilnice.

Čisti dobiček je znašal 103.060 din, vsi skladi skupaj 224.702 din, od tega rezervni sklad 131.702 din. Število članov je znašalo 1818. Pri nadomestnih volitvah je bil na novo izvoljen v upravni odbor g. Simon Lorger, predsednik žel, pogrebne družbe, in v nadzorni odbor g. Franjo Druškovič, višji kontrolor drž. žel. drp.

Vestnik

Prosimo — preberite! Vse p. n. naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, prosimo, da se poslužijo priložene položišnice in svoj dolg kar najprej nakažejo. Kriza tudi nas prav tako hudo tlači, kakor vsakogar drugega. Kdor je pa naročnino že plačal, naj položnico shrani ali pa jo da znancu, ki bi se želel naročiti na list. — Uprava.

Tovarišem! Večkrat smo že vabili v listu tovariše na sodelovanje, žal je odziv malenkosten. Obrčamo se vnovič do vseh aktivnih in upokojenih tovarišev po mestih in deželi, in jih prosimo naj se uvrste v krog naših sodelavcev in dopisnikov. Priporočamo se zlasti za strokovne in stanovsko-idejne članke, za vesti o delovanju naših stanovskih društev, človekoljubnih in gospodarskih ustanov, pa tudi za drobne

vesti strokovnega in tudi osebnega značaja. Le s sodelovanjem tovarišev iz vseh krajev in strok bo list vselej popoln in zanimiv.

Kdaj gre ženi železniška legitimacija. Po splošnem pravilniku o ugodnostni vožnji ne pripadajo vozne ugodnosti ne ženi ne otrokom uslužbenca, če se žena bavi s kakršnim koli poslom, od katerega črpa dohodek ali zaslužek. To določilo so nekateri uradi preozko razlagali in odrekli ženam uslužbenec pravico do železniških legitimacij, če so bile zaposlene kot zasebne nameščence ali podobno. Zdaj je izdala gen. direkcija drž. železnice pojasnilo, da je pod izrazom »kakršnim koli posel« treba razumeti tudi le izvrševanje trgovine oz. obrti, t. j. če ima žena dovoljenje po obrtnem zakonu za kak posel ali če sicer opravlja

Zborovanje ljudskošolskega učiteljstva. Občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslov. učiteljskega združenja bo v dneh 11. in 12. julija v Ljubljani. Zborovanje bo v dvorani Delavske zbornice.

Zborovanje učiteljstva meščanskih šol. Dne 7. junija je imela ljubljanska sekcija Združenja učiteljstva meščanskih šol svoje redno letno zborovanje v Celju. Razen uradnih zastopnikov je bil navzoč tudi glavni predsednik organizacije, zborovanja se je pa udeležilo nad 100 članov, to je polovica vseh. Občni zbor je vodil predsednik ljubljanske sekcije ravnatelj g. Fakin. Podal je poročilo o delovanju organizacije v minulem letu. Društvo se je živahno borilo za izboljšanje gnotnega položaja članstva, ljubljanska sekcija je pa zelo iniciativno vplivala na osrednji odbor in se udeležila raznih akcij kakor n. pr. zoper monopol učnih knjig, za redno javno razpisovanje izpraznjenih službenih mest itd. Po raznih poročilih in referatih, med katerimi je bilo zanimivo poročilo o mladinskem listu »Razori«, ki izhaja v 3500 izvodih, so zborovalci sprejeli posebno resolucijo, katero objavljamo na drugem mestu.

Združenje železniških uradnikov. Ta organizacija stalno napreduje, kar kaže porast števila članov. Sredi maja je imela že 1709 članov. Po odbori se razdele takole: Zagreb 517, Beograd 464, Ljubljana 424, Sarajevo 236 in Subotica 68. V poslednjem mesecu je na novo pristopilo 160 članov, izstopilo oz. sploh odpadlo pa 31, tako da se je število članstva zvišalo za 129 oseb.

Najmočnejše se je pomnožilo članstvo pri beograjskem odboru.

Oblike kemično čisti, barva, plislra in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Posmrtnina za člani UJNZB. Na zadnjem občnem zboru ljubljanskega oblastnega odbora UJNZB so ustanovili za člane organizacije posmrtnino. Navedeni oblastni odbor bo iz svojih rednih dohodkov izplačal svojem vsakega umrlega člana posmrtno podporo 1000 din. Pravico do nje ima vsak redni član, ki izpolnjuje dolžnosti in redno plačuje članarino. Posmrtnina se izplačuje tako, da dobe svojci člana, ki je bil včlanjen vsaj eno leto eno petino, po drugem letu članstva dve petini, v tretjem letu tri petine, po četrtem letu štiri petine, po petem letu pa celotni znesek. Ob smrti ne zgodi v službi se izplača podpora v celoti, ne glede na dolgot članstva, če je pokojnik redno plačeval članarino. Nima pa pravice do posmrtnine, kdor se je včlanil po 50. letu starosti ali kot upokojenec. Višino posmrtnine more spremeniti občni zbor s tremi četrtinami glasov.

Poravnajte naročnino!

ogledalce, v katerega se je pogledala. Vendar pa ni v resnici nihče od teh treh občlancev vzel skatlice, temveč je hišni gospodar že tedaj, ko mu je sluga naznanil obisk, položil nakit v desni, gledalcem popolnoma jasno vidni zgornji predal pisalne mize. Od vseh, v kriminalnih stvareh izkušnih in izsolanih opazovalcev sta samo dva izjavila, da sploh nista opazila, kdaj je nakit izginil. Pravilnega poteka prizora pa ni niti eden od vseh opazil.

Podobne primere so že davno prej izvajali na Francoskem, v Nemčiji (kjer je bil znan zlasti sloviti pravnik Fr. v. Liszt), pa tudi drugod. Vsi ti poizkusi so skoro dosledno pokazali, da so po večini vsa opazovanja tudi opozorjenih gledalcev ali bistveno napačna, ali pa da so vsaj v poglednih točkah nasprotovale dejanskemu dogajanju. Celo poklicni kriminalni strokovnjaki, preiskovalni sodniki, policisti in drugi ljudje, ki imajo v službi vsak dan opravka s takimi stvarmi, so se pokazali za skrajno nezanesljive priče. Niti eden teh poizkusov se ni izvršil, da bi bila vsaj desetina navzočih mogla točno podati dogodek, kakor se je res odigral. Za koliko še manj verjetno so pa izpovedi prič v primerih, kjer so bili slučajno navzoči zaradi kakakega dogodka upravičeno razburjeni, preplašeni ali ostrašeni, si lahko mislimo. Vse to pa le dokazuje, da gre pričevanjem tudi najverodostojnejših ljudi le malo vere in da je ta vrsta dokaza v pravnem postopku zelo nezanesljiva. Velika večina ljudi opazuje dogajanje in predmete v svoji okolici površno in nepazljivo, zato o tem tudi ne more zanesljivo in pravilno izpovedati.

R. Pujol:

Pretkanec

Za soseda na hodniku sem imel majhnega čudaškega starčka, ki je bil zelo ljubezniv, živel pa samotno kakor kaka trakuja. Kadar sva se srečala, sva vsakokrat izmenjavala globoke modrosti o vremenu in filozofske misli o dnevnih dogodkih. Vse to je končno ustvarilo med nama rahlo vez prijateljstva, ki ni bila nobenemu od naju v nadlego.

Nekega dne mi je moj stari sosed dejal:

»Danes vam morem zadnjič stisniti roko na tem stopnišču.«

Zakaj navadila sva se segati si v roko. Stisk roke je poceni in lahko sva se privadila temu, ne da bi bilo koga oškodovalo.

»Ni mogoče!« sem vzkliknil z narejeno osuplostjo, ki mi jo je narekovala prirojena vljudnost.

»Res, gospod,« je vzdihnil sosed. »Postajam že skoro prestar, da bi si sam skrbel za kuhinjo, zato sem se pač udal najnim prošnjam nečakovim in se preselim k njemu.«

»Čestitam vam k temu,« sem takoj odvrnil. In ko sem mu tako čestital, sem hitro pomislil, da bo namesto starega čudaka prišla mogoče v njegovo stanovanje kaka čedna ženska, kar mi ne bi bilo ravno zoprno.

»Jo!« je oni povzel. »Hvala vam za dober namen, foda selim se k ljudem, ki mi žele smrt.«

»Ah, ni mogoče... Zakaj?«

»Za dedščino jim gre, gospod.«

»Torej pa se nikar ne preselite k njim.«

»Prisiljen sem, gospod.«

»Tega pa ne razumem.«

»Zaupal vam bom skrivnost, gospod... Prav nobenega premoženja nimam... prav nič!«

»Ej, dobro, pa jim priznajte, da nič nimate...«

»Če bi vedeli za mojo revščino, me ne bi nikoli vzeli k sebi. Če me pa vzamejo, me bodo pa samo z namenom, da me čimprej spravijo na oni svet. Odločitev je res težavna!«

Trikrat sem zmajal z glavo v znak sočutja, malemu starčku izrazil lep kup sožalja in odšel. Ne vem, če ste tudi taki, kakršen sem jaz, toda ljudi, ki vam pripovedujejo žalostne zgodbe, kar ne morem trpeti.

Več mesecev je minulo, kakor se izgublja kaplja za kapljo v prepad večnosti (kar zadovoljen sem s to frazo). Na svoje starega soseda sem se spominjal ravno tako malo, kakor na ženo Karola Velikega, ki ji sicer tako nikoli nihče ni vedel imena. In glejte, nekega dne sem srečal svojega onga v parku Monceau. Bil je hudo živahen in dobro rejen, kakor kak korar. Že od daleč, komaj da me je zagledal, je izražal svoje veselje z bevskanjem, ki je pritegnilo javno pozornost name.

»Kako vam gre?« sva se vprašala drug drugega. In ne da bi počakala na odgovor, sva prešla kar na druge stvari.

»Z veseljem moram ugotoviti,« sem izjavil, »da ste nevedno obkrožili svojega nečaka. Če naj sodim po vaši zunanosti, skrbi prečudovito za vas...«

»Zmota!« je ugovarjal mali starček. »Nečak in njegova žena me premišljeno in zavestno ugonabljata.«

»Ampak za vraga, saj niste kar nič podobni človeku, ki mu preti smrt.«

Starec je pomežiknil: »Zato ker sem tič,« je zašepetal. »Izmislil sem si bajno zvižajo.«

»Pa bi smel izvedeti, kakšna je ta zvižaja?«

»Ampak, seveda,« je odgovoril starček.

»Vem, da je ne boste šli pripovedovat vsemu svetu. In da je ne boste celo dali v liste... Cisto preprosta stvar je to... Ko sem se preselil k nečaku in njegovi ženi, sem jima zaupal, — kar je pa seveda popolnoma izmišljeno —, da imam sladkorno bolezen.«

»No, in potem?«

»Potem, da bi me kar mogoče najprej poslala na oni svet, tlačita pri vsakem kosilu vame sladkarij, kolikor se le da, v kavo mi pa dajeta po šest kosčkov sladkorja... Ta način ugonabljanja mi neskončno ugađa, zakaj silno obožujem slaščice... Še nikoli nisem bil tako zadovoljen. Ampak, zdaj vas pa moram zapustiti. Štiri je že ura, in hiteti moram, da dobim nečakovo ženo v slaščičarno... Vsilila mi bo vsaj pol tucata tort in kolačkov in bo pri tem prepričana, da me je spet malo globlje potisnila v grob...«

Odšel je s satanskim nasmehom na ustnicah, tako da mislim, da je čisto odveč pojasnjevati pomen tega smehljaja.

Upokojenec

Na novo upokojenim v vednost! Finančne direktije predpišejo in začno izplačevati na novo upokojenim drž. uslužbenecem pokojninske prejemke takoj, ko prejmejo od finančnega ministrstva plačilni nalog in ko predložijo novi upokojenci prijave za prejemanje doklad. Zato je v nujnem interesu vseh na novo upokojenih, da pristojni fin. direktiji predložijo **takoj po upokojitvi prijavo** za doklade, čeprav še niso prejeli dekreta o odmeri pokojnine in dasi od direktije same še niso prejeli poziva za vložitev. S tem si skrajšajo čakanje na izplačilo pokojnine, ki se zaradi neštetihih predpisov itak rado za več mesecev zavleče.

Potrdila o višini neposrednega davka zaradi odmere šolnine. Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke dravska finančna direktija v Ljubljani, naj prosijo za potrdila o velikosti uslužbenskega davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo zaradi pravilne odmere šolnine za prih. šolsko leto, že v juliju ali v začetku avgusta. Prošnjam, kolkovanim z 10 din, naj prilože za potrdilo kolek za 20 din, za vsak zahtevani uradni prepis potrdila pa kolek za 10 din.

Začasna preselitev upokojencev. Opozarjamo na določilo, da upokojenec, ki se začasno — toda nad dva meseca — naseli izven svojega stalnega bivališča, dobi za čas bivanja v drugem kraju doklade po draginjskem razredu kraja tega začasnega bivališča, če so te doklade nižje. Zato je treba vsako tako začasno preselitev takoj prijaviti finančni direktiji.

Posnemanja vredno. V Jasenovcu je bila pred nekaj meseci ustanovljena podružnica zagrebskega Društva državnih in samoupravnih penzionerov. V nekaj mesecih svojega delovanja je podružnica zbrala približno 1300 din na članarini in drugih dohodkih, od tega pa dala svojim članom skoro za 1000 din posojil. Glasilo navedene

zagrebske organizacije »Penzioner« pristavljajo k poročilu o obnem zboru te podružnice to-le: »Iz tega preprostega, toda v našem društvenem življenju tudi edinstvenega primera se vidi, kaj se more vse doseči, če se dela z ljubeznijo in v interesu članov. Bilo bi zares zelo važno in velikega pomena, če bi si tudi vse druge naše podružnice vzele to za vzgled, ker je med njimi — čast redkim izjemam — mnogo takih, ki bi mogle še bolj uspevati pa tudi bolj delovati, kot podružnica v Jasenovcu. Na žalost pa ni tako. Toda kar doslej ni bilo mogoče, morda bo v prihodnosti, ker je ta primer zares dober in podoben.«

Organizacija upokojencev v Novem Sadu. Za donavsko banovino deluje Združenje jugoslov. upokojencev v Somboru, kjer je sedež te organizacije. V Novem Sadu, ki je sedež banske uprave, je pa samo poseben upravni odbor združenja. Na zadnjem obnem zboru o ugotovili, da ima novosadski odbor zdaj vsega skupaj 328 članov. Ker je začetek leta 1937. imel odbor samo 263 članov, konec leta 1937. pa 328 članov, se je število istih torej povečalo za 65 članov. Tajniško poročilo dodaja, da upokojenci z večjimi pokojninami še zmeraj ne morejo ali nočejo razumeti svojih dolžnosti nasproti organizaciji, ker ne pristopijo. Slabše situirani državni upokojenci z nizkimi pokojninami pa pristopajo v vedno večjem številu.

Informacije. Vsem p. n. naročnikom, ki se obračajo na uredništvo našega lista z raznimi vprašanji za pojasnila, navodila itd., sporočamo, da bomo mogli v bodoče odgovarjati samo, če bo pismu priložena znamka za odgovor in pisemski ovoj z naslovom pošiljatelja. Uredništvo, ki ima z odgovarjanjem itak mnogo, časih prav zamudnega in zamotnega posla, ne more nositi še teh stroškov.

Orožniški upokojenec

Vestnik Društva orožniških upokojencev za Jugoslavijo v Ljubljani

Dne 12. junija je imelo navedeno društvo v Ljubljani v verandnih prostorih restavracije »Novi Svet« svoj redni letni obni zbor. Udeležba je bila zelo zadovoljiva, posebno še zato, ker so bili zastopani skoraj vsi večji kraji Slovenije.

Predsednik je podal izčrpno poročilo o delovanju društva v preteklem letu in je v zadovoljstvo vseh navzočih z dejstvi dokazal, da je bilo društvo ravno v zadnjem poslovnem letu res agilno. Izkazalo se je, da je omalovaževanje tega dela neumestno, kajti društvu je uspelo, da je svoje glavne težnje deloma po nekaterih gg. poslancih, deloma pa z lastnim osebnim posredovanjem v Beogradu uveljavilo in doseglo, da spomenice niso bile zaman in da so bili vsi zadevni predlogi zbrani v zakonskem načrtu. Da trenutno ni prišlo do uveljavljanja, je vzrok samo v tem, ker so bili za izvedbo zakonskega predloga v sedaj veljavnem finančnem zakonu načeloma črtani vsi amandmani. Predsednik je pojasnil tudi vse ukrepe, ki jih je društvo podvzelo, da zadeva ne pride na mrtvo točko.

Iz tajnikovega poročila je bilo videti, da so v minulem letu na novo upokojeni tovariši z malimi izjemami vsi pristopili v društvo in s tem dokazali svojo uvidevnost in prepričanje, da se društvo res bori za njihove interese.

Predsednik je nato še pojasnil, da so tudi v južnih krajih spoznali potrebo lastne stanovske organizacije, ker so pač naše težnje v glavnem čisto ločene od ostalih državnih upokojencev zaradi posebnih zakonskih določil. Zato se tudi tam to gibanje zelo širi in je zlasti društvo v Sarajevu doseglo že velik razmah. Tudi Dalmacija je uvidela to potrebo in ustanovilo se je bratsko društvo v Splitu. — Z vsemi je naše društvo v tovariških stikih.

Krajevna skupina Maribor ima svoj obni zbor dne 3. julija ob 10. uri v prostori tovariša Senice. Vabijo se vsi stanovski tovariši iz mariborske okolice, da se ta dan potrudijo v Maribor, kjer bodo dobili o vseh navedenih zadevah podrobna pojasnila.

V nedeljo, dne 7. julija bo ob 9. uri na Rožniku v Ljubljani služba božja za vse pokojne stanovske tovariše. Vabljeni ste, da se s svojo udeležite zadušnice, vsi drugi pa se ta dan v svojem kraju primerno spomnite pokojnih tovarišev.

Naročajte „Naš Glas“!

Inserirajte v „Našem Glasu“

KNJIGARNA

Ljubljana
Frančiškanska ulica 6
Telefon št. 3397

Maribor
Palača Banovinske hranilnice
Telefon št. 2628

Izdeluje diazo-amoniak-papir „JASNIT“ za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!

Učiteljske tiskarne

prilaga cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

TOVARNA

VIDMAR

LJUBLJANA SAVLJE 18
DEŽNIKI, NOGAVICE, PERILO

PRODAJALNE:

Ljubljana: Pred škofijo 19 Prešernova ul. 20
Beograd: Kralja Milana 5 Zagreb: Ilica 41 a
Novi Sad: Kralja Aleksandra 21 Jurišičeva 8

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

Frančiškanska ulica
Telefon št. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lastna tvornica šolskih zvezkov

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin t. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 ♦ Telefon št. 4421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.